

Short communications – Krátké zprávy – Kurze Berichte

Anglické jméno pro Šumavu

V reprezentačním časopise České geografické společnosti vyšel článek J. Jeníka „Názvy hornatin rozdělených státní hranicí“ (Geografie – Sborník ČGS, Praha, 103/2: 114–120, 1998), z něhož vyplývá, že moderní anglické atlasy malého měřítka, vedené k mezinárodní srozumitelnosti a minimálně zatížené středoevropskými politickými problémy, s různou důsledností rozlišují přeshraniční oronyma a oronyma po jedné straně politických hranic.

Ve většině anglických atlasů se projevuje potřeba mít jediné jméno vždy pro pohoří celého pásma na třech stranách České kotliny, tedy pro (A) celou Šumavskou soustavu, (B) Krušné hory a (C) Krkonoško-jesenickou soustavu (sensu Demek & al., 1987). Jsou v nich použity jednak názvy anglické (Bohemian Forest, Ore Mountains, Sudetes), jednak názvy německé a to bez ohledu na jejich přeshraniční obsah a českou participaci (Böhmerwald, Erzgebirge, Sudeten). To by mohlo být povzbuzením pro ty, kteří dosud váhají s používáním oboustranného anglického oronyma Bohemian Forest a drží se makarónského výrazu Šumava Mts. s nejasným obsahem (?zda pro českou stranu nebo pro celý masiv na území tří suverénních států?). Pouze v jednom případě použily anglické atlasy přeshraničně český název (Sudety) a to pravděpodobně jen díky náhodě, že se do písmene shoduje s názvem polským.

Na některých mapách anglických atlasů se přes omezenost plochy projevuje snaha uvádět také jména na protilehlých stranách hranice. Výsledek sice respektuje národní názvy, avšak je opět značně nedůsledný, chybí např. protějšek české Šumavě, protože ve většině případů je jméno Bayerischer Wald zřetelně položeno v místech, kde leží nižší horské pásmo v blízkost Dunaje. Je také zřejmé, že pro dominantní hřeben Šumavy (Šumava sensu Demek & al., 1987 = Hoher Böhmerwald neboli Inner Böhmerwald bavorských autorů) bude v kontextu map větších zeměpisných měřítek vhodné zavádět přeshraniční anglický název Bohemian Forest nebo High Bohemian Forest, s příležitostným členěním na Austrian, Bavarian a Czech side.

Se souhlasem redakce časopisu Geografie – Sborník ČGS uvádíme tabulku; citace atlasů a měřítka příslušných map čtenář najde v citovaném časopise.

Jan Jeník

Botanický ústav Akademie věd České republiky, CZ–252 43 Průhonice, Česká republika

Tabulka 1. – Názvy pohoří na obvodu České republiky v 10 atlasech vydaných v anglofonní oblasti (pro srovnání přidán atlas vydaný v Praze). Z – jméno vně státní hranice ČR, P – kurzivou jméno napříč hraniční čárou, V – jméno uvnitř státní hranice ČR.

Atlas	Pohoří (česky)	Šumava	Český les	Krušné hory	Krkonoše	ostatní sudetská pohoří
	Z	~	Oberpfälzer Wald	~	~	
Collins 1997	P	<i>Böhmerwald</i>				<i>Sudety</i>
	V	Šumava	Český les	~	~	~
National	Z	~	~	~	~	~
Geographic	P	~	~	<i>Erzgebirge</i>		<i>Sudeten</i>
1997	V	Böhmerwald		~	~	~
Oxford	Z	Böhmerwald	Oberpfälzer Wald	Erzgebirge	~	
Hammond	P	<i>Böhmerwald</i>		~		<i>Sudeten</i>
1993	V	Šumava	Český les	~	Krušné hory	~
Philip's	Z	~	~	~	~	
Concise	P	<i>Böhmerwald</i>		<i>Erzgebirge</i>		<i>Sudeten</i>
1995	V	~	~	~	Krkonoše	~
Philip's	Z	~	Oberpfälzer Wald	~	Giant Mts.	
for Afrika	P	~	~	<i>Ore Mountains</i>		<i>Sudeten</i>
1966	V	Šumava	Český les	~	~	~
Premier	Z	Bohemian Forest		Ore Mountains	~	~
World	P	~	~	~		<i>Sudetes</i>
1997	V	~	~	~	~	~
Reader's	Z	~	~	Ore Mountains	~	~
Digest Illustr.	P	<i>Bohemian Forest</i>		~		<i>Sudety</i>
1997	V	~	~	~	~	~
The Times	Z	~	~	~	~	~
Comprehens.	P	~	~	~		<i>Sudety</i>
1997	V	Böhmerwald		~	Krkonoše	Orlické hory
The Times	Z	~	Oberpfälzer Wald	~	~	
New Generat.	P	<i>Böhmerwald</i>		<i>Erzgebirge</i>		<i>Sudety</i>
1997	V	Šumava	Český les	~	~	~
World Atlas	Z	~	Oberpfälzer Wald	Erzgebirge	~	
Dorling Kind.	P	<i>Bohemian Forest</i>		~		<i>Sudety</i>
1997	V	?Český les		~	~	~
Velký atlas světa	Z	~	Oberpfälzer Wald	~	Krkonoše	
1995	P	Šumava	Český les	~		<i>Sudety</i>
1995	V	~	~	Krušné hory	~	~

Nové nálezy potápníka *Agabus wasastjernae* (C. R. Sahlberg) (Coleoptera: Dytiscidae) v České republice

Potápník *Agabus wasastjernae* patří k nejvzácnějším příslušníkům naší entomofauny vůbec, z Moravy a Slezska dosud není znám, v Čechách byl nalezen pouze dvakrát. První nález pochází z Krkonoš, z rašeliniště Černohorská rašelina (TÁBORSKÝ, 1991) – 28. 6. 1987, druhý byl učiněn na Šumavě, konkrétně v oblasti Borových Lad (BRAASCH, 1990) – 25. 7. 1987.

V posledních letech se podařilo prvním z autorů tento druh dvakrát nalézt, a to opět na Šumavě. Novou lokalitou je údolní blatkové rašeliniště Novohůrecká slat' ležící v západní polovině NP Šumava. Rašeliniště leží na soutoku několika potoků, tvořících zde poměrně hustou vodní síť. Střídají se tu podmáčené smrčiny, blatkové porosty se zatopenými vývraty a velmi vlhké ostřicové louky. Nadmořská výška je 865–880 m n. m., číslo faunistického čtverce 6845–6.

První nález je datován dne 15. 7. 1995, kdy jeden exemplář druhu *A. wasastjernae* nalétl do formalinové padací pasti (determinace J. Štátný). Stalo se tak v zavodněné části porostlé brusnicemi (*Vaccinium spp.*) a rozvolněným blatkovým porostem (*Pinus rotundatus*), kde se vyskytuje největší množství vývratů zatopených vodou, ve kterých se koncentruje většina zdejších potápníků. Společně s tímto druhem se v hojných počtech chytali zástupci dalšího druhu, a to *Hydroporus melanarius* Sturm.

Během krátkého průzkumu fauny potápníků v okolí Nové Hůrky a Slučího Tahu se dne 17. 7. 1997 podařilo zjistit další dva jedince druhu *A. wasastjernae*. Stalo se tak opět v prostoru Novohůrecké slatě, konkrétně na jejím JV okraji. Tentokrát se jednalo o odchyt přímo ve vodě, brouci se nacházeli v poměrně hustě zarostlém příkopu u štěrkem vysypané cesty procházející okrajem slatě, konkrétně souvislým starším porostem smrku (*Picea abies*). Také tentokrát byl chytán s dalším druhem, horským *Agabus melanarius* Aubé.

Další nález, tentokrát z oblasti Pošumaví, pochází z lokality Černiš poblíž Českých Budějovic, kde byl chytán do zvláštní náletové pasti (kolmo k zemi postavená skleněná deska, do níž naráží letící hmyz a padá do nádoby s formalínem) a to 6. 6.–22. 6. 1997 (sbíral L. Čížek, determinoval J. Štátný).

V současné době jsou tedy známy 4 lokality tohoto druhu (celkem 5 nálezů) na území České republiky. Nebude tedy tak vzácný, jak by se mohlo zdát a jeho výskyt je přirozeným pokračováním jeho teritoria z německé strany hor, odkud je často uváděn. Jeho rozšíření má ve střední Evropě jasně boreomontánní charakter, jelikož se jedná o severský cirkumboreální druh.

Literatura

- BRAASCH D., 1990: *Agabus wasastjernai* (SAHLBERG) – eine für die Dytiscidenfauna der DDR autochtone Art (*Insecta, Coleoptera: Dytiscidae*). *Faun. Abh. Mus. Tierkd. Dresden*, 17: 189–190.
- TÁBORSKÝ I., 1991: Faunistic records from Czechoslovakia (*Coleoptera, Dytiscidae*). *Acta Entomologica Bohemoslovaca*, Vol. 88, No. 1: 73.

Libor Dvořák, Správa NP a CHKO Šumava, CZ–341 92 Kašperské Hory, Česká republika
Jaroslav Štátný, Kosmonautů 359, CZ–460 05 Liberec, Česká republika